

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2021 m. gegužės 21 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės-Balynienės, Egidijos Tamošiūnienės ir Dalios Vasarienės (kolegijos pirmininkė),

susipažinusi su 2021 m. gegužės 5 d. pateiktu **sinteresuoto asmens A** kasaciniu skundu dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. balandžio 1 d. nutarties peržiūrėjimo ir 2021 m. gegužės 12 d. pateiktu prašymu,

n u s t a t ė:

Sinteresuotas asmuo padavė kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. balandžio 1 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal pareiškėjo B pareiškimą dėl teismo leidimo grąžinti nepilnamečius vaikus į jų nuolatinės gyvenamosios vietos valstybę išdavimo; suinteresuotas asmuo A, išvadą teikiančios institucijos – Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno miesto Vaiko teisių apsaugos skyrius.

Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad teismo nutartis grąžinti vaiką ar atsisakyti grąžinti vaiką gali būti skundžiama atskiruoju skundu Lietuvos apeliaciniame teisme. Bylose dėl vaiko grąžinimo kasacija negalima.

Šioje byloje Vilniaus apygardos teismas 2021 m. vasario 22 d. nutartimi atmetė pareiškėjo B pareiškimą dėl teismo leidimo grąžinti nepilnamečius vaikus į jų nuolatinės gyvenamosios vietos valstybę. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2021 m. balandžio 1 d. nutartimi panaikino Vilniaus apygardos teismo 2021 m. vasario 22 d. nutartį ir klausimą išsprendė iš esmės – grąžino pareiškėjo B ir suinteresuoto asmens A nepilnamečius vaikus X, gimusį (duomenys neskelbtini), ir Y, gimusią (duomenys neskelbtini), į jų nuolatinę gyvenamąją vietą (duomenys neskelbtini). Kadangi pagal Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalį tokio pobūdžio bylose kasacija negalima, tai Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. balandžio 1 d. nutartis yra galutinė ir neskundžiama, todėl atrankos kolegija konstatuoja, kad suinteresuoto asmens kasacinis skundas nepriimtinas nagrinėti kasaciniame teisme.

Teikdamas kasacinį skundą suinteresuotas asmuo prašo kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar byloje taikomo Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo įsigaliojusio 2008 m. lapkričio 29 d., 7 straipsnio 6 dalies nuostata „Bylose dėl vaiko grąžinimo kasacija negalima“ neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, 38 straipsnio 2 daliai, 39 straipsnio 1 ir 3 dalims, konstituciniam teisinės valstybės principui.

CPK 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu yra pagrindas manyti, jog įstatymas arba kitas teisės aktas ar jo dalis, kurie turėtų būti taikomi konkrečioje byloje, gali prieštarauti Konstitucijai ar įstatymams, teismas sustabdo bylos nagrinėjimą ir, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo kompetenciją, kreipiasi į jį prašydamas spresti, ar tas įstatymas arba teisės aktas ar jo dalis atitinka Konstituciją ar įstatymus. Gavęs Konstitucinio Teismo nutarimą, teismas atnaujiną bylos nagrinėjimą.

Kasacinis teismas yra išaiškinęs, kad CPK 3 straipsnio 3 dalyje yra įtvirtinta teismo pareiga, atsižvelgiant į konkrečios bylos aplinkybes ir toje byloje taikytino konkretaus teisės akto turinį, kreiptis į Konstitucinį Teismą, jeigu yra pagrindas manyti, kad įstatymas ar kitas teisės aktas, kuris turėtų būti taikomas konkrečioje byloje, prieštarauja Konstitucijai ar įstatymams. Teismas byloje iškilusį (ar bylos šalies iškeltą) klausimą dėl kreipimosi į Konstitucinį Teismą sprendžia savo nuožiūra, atsižvelgdamas į bylos aplinkybes. Įstatyme nustatytas tik vienas pagrindas, kada teismas privalo kreiptis į Konstitucinį Teismą: kai teismui konkrečioje byloje kyla pagrįstų abejonų dėl taikytino įstatymo ar kito teisės akto konstitucingumo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. kovo 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-95/2007). Teismas privalo kreiptis į Konstitucinį Teismą tais atvejais, kai jam kyla pagrįstų abejonų dėl taikytino teisės akto, kurio atitikties Konstitucijai patikrinimas priklauso Konstitucinio Teismo kompetencijai, konstitucingumo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. balandžio 10 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-133/2012).

Atrankos kolegija, remdamasi CPK 3 straipsnio 3 dalimi ir kasacinio teismo formuojama praktika, nurodo, kad teismas turi pareigą kreiptis į Konstitucinį Teismą tuo atveju, kai konkrečioje byloje kyla pagrįstų abejonų dėl taikytino įstatymo ar kito teisės akto konstitucingumo, t. y. kai nustato tokį poreikį nagrinėdamas konkrečią civilinę bylą. Šioje byloje, minėta, pagal Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalį kasacija yra negalima, todėl kasacinis skundas nepriimtinas ir atitinkamai ši byla nebus nagrinėjama kasaciniame teisme, todėl atrankos kolegija neturi teisinio pagrindo priimti ir nagrinėti suinteresuoto asmens prašymo kreiptis į Konstitucinį Teismą.

2021 m. gegužės 12 d. suinteresuotas asmuo pateikė prašymą nesvarstyti pateikto kasacinio skundo, nurodo, kad jis dar nėra baigtas ir prašo laikyti jį nepaduočiu. Atrankos kolegija nurodo, kad šioje byloje pagal Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalį kasacija negalima, todėl pateiktas prašymas nedaro įtakos priimamam sprendimui atsisakyti priimti kasacinį skundą.

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 3 straipsnio 3 dalimi, 350 straipsnio 4 dalimi,

n u t a r i a:

Kasacinį skundą atsisakyti priimti.

Prašymo nesvarstyti kasacinio skundo priėmimo klausimo netenkinti.

Suinteresuoto asmens prašymo kreiptis į Lietuvos Respublikos Konstitucinį Teismą su prašymu ištirti, ar byloje taikomo Lietuvos Respublikos civilinį procesą reglamentuojančių Europos Sąjungos ir tarptautinės teisės aktų įgyvendinimo įstatymo, įsigaliojusio 2008 m. lapkričio 29 d., 7 straipsnio 6 dalies nuostata „Bylose dėl vaiko grąžinimo kasacija negalima“ neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnio 1 daliai, 38 straipsnio 2 daliai, 39 straipsnio 1 ir 3 dalims, konstituciniam teisinės valstybės principui, nepriimti.

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Goda Ambrasaitė-Balynienė

Egidija Tamošiūnienė

Dalia Vasarienė